

VM063:00/2007
07.04.2008

VALTIOVARAINMINISTERIÖLLE

Lausuntona Finanssivalvontatyöryhmän muistiosta Arvopaperivälittäjien yhdistys ry ja Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry (Yhdistykset) esittävät kunnioittavasti seuraavan.

Yleistä

Yhdistykset ovat jo aikaisemmin monessa yhteydessä ilmaisseet kantansa siitä, että Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto tulisi yhdistää Finanssivalvonnaksi. Tämä takaa finanssialan kattavan ja tehokkaan valvonnan ja finanssimarkkinoilla tapahtuneen kehityksen huomioon ottamisen. Useat valvottavat toimivat erilaisia finanssipalveluja tarjoavissa ryhmissä ja monet sijoittajille tarjottavat tuotteet ovat yhdenmukaistuneet. Valvontojen yhdistäminen parantaa myös riskien seurantaa ja tuo valvontatyöhön synergiaetuja.

Finanssivalvoja toimisi Suomen Pankin yhteydessä. Yhdistykset pitävät tätä ratkaisua onnistuneena, sillä tämä osaltaan takaa, että valvojalla on käytettävissään riittävät resurssit ja asiantuntemus. APVY toteaa, että valvontaviranomaisen työn tulee painottua erityisesti riskien hallintaan ja riskien kantokykyyn liittyviin kysymyksiin. Esimerkiksi asiakasvalistuksen hoitaminen ei Yhdistysten mielestä ole finanssivalvojan ensisijaisia tehtäviä.

Toimivaltuudet ja menettelytavat

Finanssivalvontatyöryhmä ehdottaa eri toimialoja koskevia valvontaviranomaisen toimivaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia yhdenmukaistettavaksi. Yhdistykset pitävät tätä perusteltuna. Tässä yhteydessä nykyisten toimivaltuuksien ja menettelytapojen tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus on huolellisesti arvioitava. Uuden viranomaisen norminannossa tulee aina arvioida sääntelyn tarve. Sääntely ei saa olla itsetarkoituksellista ja siitä tulee pidättäytyä, mikäli sille ei ole selkeää tarvetta esimerkiksi tilanteessa, jossa tavoiteltava päämäärä on saavutettavissa itsesääntelyn keinoin. Valvottavia sitovan sääntelyn on aina perustuttava lainsäädäntöön.

Finanssivalvonnan tehtävät

Suomessa valvonnan kustannukset ovat huomattavan korkeat muihin Pohjoismaihin verrattuna. Finanssivalvonnan tehtävänä on ehdotetun finanssivalvontaa koskevan lain mukaan valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa sekä edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla ja yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Pykälän 2 momentin mukaan finanssivalvonta edistää toiminnallaan valvottavaksi säädettyjen vakaata toimintaa ja siten osaltaan finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen

etujen turvaamista. Yhdistysten mielestä pykälässä tulisi mainita vakuutettujen edun lisäksi myös tallettajien ja sijoittajien etujen turvaaminen.

Yhdistysten mielestä hyvän tavan luominen ja edistäminen on ensisijaisesti on alan toimijoiden tehtävä muun muassa itsesääntelyllä. Finanssivalvonnan tehtävän kytkeminen yleisesti hyvän tavan edistämiseen voi aiheuttamaa esimerkiksi tarpeetonta sääntelyä.

Lakiehdotuksen mukaan finanssivalvonnan tehtävänä on edistää yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa finanssialan tieteellistä tutkimusta ja koulutusta. Yhdistysten mielestä tehtävä kuuluu korkeakoululaitokselle, ei finanssivalvonnalle.

Hallinto

Yhdistykset pitävät ehdotettua hallintomallia hyvänä.

Finanssivalvontatyöryhmä ehdottaa, että Finanssivalvonnan johtokuntaan tulisi valita kaksi riippumatonta jäsentä. Yhdistykset pitävät ehdotusta hyvänä. Lakiehdotuksessa on asetettu tiukat riippumattomuutta koskevat vaatimukset, jotka tärkeydestään huolimatta saattavat vaikeuttaa asiantuntevien jäsenten saamista johtokuntaan. Tärkeätä on, että johtokunnan kokoonpanossa otetaan erityisesti huomioon jäsenten finanssimarkkinoita koskeva asiantuntemus. Asiantuntijoiden joukko tässä suhteessa on Suomessa valitettavan rajallinen. Yksittäistapauksissa päätöksenteon asianmukaisuus voidaan turvata myös muun muassa jääviyssääntöjen avulla.

Toiminnan kustannukset

Kuten edellä on todettu, Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteenlasketut kustannukset ovat korkeat suhteessa muiden pohjoismaiden valvontaviranomaisten toiminnasta aiheutuviin kuluihin. Uutta valvontaviranomaista perustettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota, että Finanssivalvonnan toiminta kohdistuu valvonnalle asetettujen tavoitteiden kannalta oleellisiin kysymyksiin ja yleiseen tehokkuuteen. Alan toimijoiden kilpailukyvyn kannalta olisi tärkeätä, että julkinen valta kattaisi ehdotettua suuremman osan valvonnasta aiheutuvista kuluista. Työryhmä esittää, että kymmenen prosenttia valvonnasta aiheutuvista kuluista katettaisiin Suomen Pankin ylijäämästä. Valvottavien maksettavaksi tulisi kuulua vain välittömästi valvonnasta aiheutuvat kulut. Sen sijaan muun muassa valvonnan kehittämiseen ja säädösvalmisteluun liittyvät kustannukset pitäisi kattaa muualta, esimerkiksi Suomen Pankin ylijäämästä. Tämä merkitsee, että julkisen vallan osuutta tulisikin selvästi nostaa ehdotetusta kymmenestä prosentista. Todettakoon, että esimerkiksi mahdollisesta tutkimustyöstä ja kuluttajavalistuksesta aiheutuvien kustannusten ei missään tapauksessa pitäisi kuulua valvottavien maksettavaksi.

Valvontamaksujen määräytymisperusteet

Kun valvottavilta peritään erillisiä valvontamaksujen, niiden määräytymisperusteiden tulee olla selkeitä. Valvontamaksujen perusteena tulee olla vain valvontatavoitteiden kannalta välttämättömät valvontatehtävät ja niistä aiheutuvat kustannukset. Valvontaviranomaisten yhdistämisen tulisi johtaa kustannussäästöihin. Ehdotettu taseen kokoon pohjautuva suhteellinen valvontamaksu ei välttämättä korreloi valvojalle aiheutuvaa työtä ja kustannuksia valvottavien erilaisuuden takia: valvontatehtävien

määrä ei ole välttämättä riippuvainen taseen koosta. Arvopaperivälittäjällä on tyypillisesti hyvinkin suuria arvopaperivälityssaarnisia ja -velkoja, jotka paisuttavat taseen loppusummaa melkoisesti. Näiden erien osuus voi joskus jopa 75 %:a taseen loppusummasta. Suoraan taseen kokoon sidottu valvontamaksu voi myös kannustaa siirtämään toimintoja ulkomaille, mikä johtaa valvontajärjestelmien väliseen kilpailuun.

Valvontamaksujen määräytymiselle tulisi luoda seurantajärjestelmä, jossa aiheuttamisperiaatteen lähtökohdasta voidaan määrittää, mitkä ovat valvonnan tavoitteiden kannalta välttämättömät eri valvottavasektorien kustannukset, jolloin maksurakennetta voidaan tarvittaessa myöhemmin tarkistaa saatujen kokemusten perusteella.

Valvontakustannusten kattaminen eräissä tilanteissa

Finanssivalvonnasta aiheutuviin kustannuksiin ja myös valvontamaksuihin on olennainen vaikutus mahdollisilla muutoksilla valvottavapohjassa. Jos merkittävä valvottava siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon, tulisi tämän lähtökohtaisesti sellaisenaan vaikuttaa valvonnasta perittävien maksujen kokonaismäärään. Jotta valvontamaksurasite ei johtaisi valvottavaksi jäävien osalta kohtuuttomaan maksurasitukseen, tulee kuluja alentaa valvontatyön vähennystä vastaavasti. Siirtymäaikana tulisi tarvittaessa olla valmius julkisen vallan maksuosuuden korottamiseen siten, että valvottavaksi jäävien kustannusrasitus ei muutosten johdosta nouse.

ARVOPAPERIVÄLITTÄJIEN YHDISTYS RY SUOMEN SIOITUSRAHASTOYHDISTYS RY